

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se
primesc.
Manuscrise nu se returnează.
INSERATE
se primesc la Administrațiunea în
Brașov și la următoarele
BIBLIOTECI de ANUNȚURI:
în Viena: la M. Duker Nachf.,
Nuz. Angenfeld & Emeric Les-
ser., Heinrich Schalek, A. Op-
peik Nachf., Anton Oppelk.
în Budapesta la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Iuliu
Leopold (VII. Kzsébet-körút).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
rie garmond pe o coloană 10
bani pentru o publicare. Pu-
blicări mai dese după tariful
și învoială. — RECLAME pe
pagina 8-a o serie 20 bani

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

ANUL LXIX.

„GAZETA“ 1888 în de-care și
Abonamente pentru Austrie-Ungaria
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-ri de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și strălătațe:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-ri de Duminecă 8 fr. pe an.
Se primumeră la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la d-nii colectorii.
ABONAMENTUL PENTRU BRASOV
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul lui Iuliu Nr. 30. etajul
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu duse în casă: Pe un an
24 cor., pe șase luni 12 cor.,
pe trei luni 6 cor. — Un esem-
piar 10 bani. — Atât abona-
mente cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 206.

Brașov, Luni-Marți 19 Septembrie (2 Octombrie).

1906.

Mare serbare în Caransebeș.

O mare și extraordinară solemnitățe se va săvârși în mijlocul poporului român Dumineca viitoare. În aceasta și adevărat se va inaugura în Caransebeș, vechia capitală a graniței militare bănățene, monumentul Domnitorului nostru, al Împăratului și Regelui Francisc Iosif I, ce l'a ridicat prin contribuiri publice poporul român din fostul regiment de graniță român-bănățean Nr. 13, în semn de omagiu și drept mulțumire pentru binefacerile de cari a fost împărțit din partea monarhului.

Este acesta cum am spus un eveniment extraordinar, căci pentru prima oară i-se aduce Majestății Sale din sânul poporului român de sub sceptrul său un astfel de omagiu.

Pentru toți cei ce cunosc raporturile e știut, că Românii din fosta graniță militară au fost recompensați pentru serviciile lor militare prestate cu devotament și credință în apărarea tronului și a monarhiei timp de peste o sută de ani, atunci când au trecut din vechia organizație militară ce le crease o stare deosebită politică și de drept public, sub instituțiile și guvernul Ungariei, — ce se numia „reincorporare a graniței militare la țara-mamă“, — au fost recompensați, asigurându-li-se spre folosire pentru veci o însemnată avere cunoscută sub numirea „Comunitatea de avere“ a foștilor granițeri.

Românul a fost tot-deauna recunoscător și foștii granițeri nu puteau deci, spre a-și dovedi recunoștința către Domnitor și supremul beliduce, să aleagă un mijloc mai potrivit decât acela al ridicării monumentului amintit.

Așa este, și toate ar fi trebuit să se desfășoare așa cum o indica ceea ce s'a făcut și orânduit din im-

boldul inimei Domnitorului, care s'a apropiat de inima poporului. Dar între Domnitori și popor de când e istoria s'au virit în tot-deauna la asemenea ocaziuni intrigele sfetnicilor suspuși, a oamenilor cărmuirii, ajutate de slugărnicia sufletelor mici și egoiste din sferele de jos ale poporului. Și rezultatul a fost aproape tot-deauna, că s'a intervertit scopul și s'a dat alt spirit și altă direcțiune manifestățiilor menite a cimenta legătura de iubire dintre Domnitor și poporul său credincios.

Altfel a fost introdusă și continuată lucrarea, ce avea de scop a face ca poporul granițer, după reincorporare, în adevăr să beneficieze de averea destinată spre progresul lui moral și material, și altfel s'au întors lucrurile mai târziu, după ce neuitatul apostol al progresului acestui popor, Românul cel cu inima mare, generalul Traian Doda a închis ochii și n'a mai fost cine să vegheze, ca intrigele străinului să nu turbure pacea și liniștea granițerilor români în mersul dezvoltării lor.

A urmat un period de stagnare, când direcția opusă adevăratului spirit românesc, de care aveau să fie conduși granițerii, a zădărnicit în mare parte foloasele, dela cari s'aștepta cu drept poporul din partea administrației comunității de avere.

Numai astfel a putut s'ajungă lucrul așa departe ca manifestăției de omagiu și de recunoștință față cu Domnitorul să i-se dea caracterul unei manifestății de bucurie și de mulțumire pentru bunătățile ce le revărsă de treizeci de ani regimul politic asupra granițerilor scăpați din ghiarele organizației militare și redați „patriei mame“.

Pressa română încă n'a primit nici o invitație la solemnitătea de Duminecă dela comitetul executiv al

monumentului, al căruia președinte este d. Constantin Burdea, cel ce de 20 de ani nu face alta de cât a se inchina stăpânirii căutând ai da dovedi de acel „patriotism“, pe care poporul nostru nu l'înțelege, fiindcă se contrariază cu cele mai vitale interese de viață ale lui și în fond nu este decât lingușirea față cu cei puternici, supunerea orăbă și servilă la volnicile și dictatul lor.

Duminecă se va inaugura cu mare pompă monumentul în prezența arhiducelui Iosif, a reprezentanților dietei, a miniștrilor ș. a. Dăm mai jos programul serbării. El ne indică în de ajuns în ce spirit e pregătită a se desfășura această măreață manifestățiune și că ea numai a poporului român nu va fi. Adevărat că cu discursul festiv a fost însărcinat însuși președintele Comunității de avere Constantin Burdia. Dar ce s'așteptăm de la acest om, care numai de curând ni-a dat de seire cu mare sgomot prin foile străine, că a trecut și va rămânea în tabăra adversarilor existenței noastre naționale.

Totuși poporul granițer va fi de față și prezența lui va fi de ajuns spre a face să strălucească credința și virtutea lui strămoșească eclipsând toate imnurile vorbite și cântate spre lauda sistemului de guvernare unguresc asupritor.

Ministrul președinte Wekerle la Maieștatea Sa. Sâmbătă la orele 11, ministrul președinte Wekerle a fost primit în audiență de către Monarhul la Schönbrunn. În această audiență s'a discutat chestiunea bugetului comun, aceeași chestiune, care a fost pertractată și în conziliul comun de miniștri ținut tot Sâmbătă, după amiază.

Inițierea artileriei la trupele honvezești, se svonește că s'a amânat. Cauza amânării este, că această nouă instituțiune

reclamă un plus de recruți, iar în timpul tranziției, guvernul Wekerle nu vrea să ceară sporirea recruților nici chiar pentru honvezime. Ziarul „Alkoholmány“ zice, că aceasta nu se poate face mai ales, că inițierea artileriei de honvezi nu este de cât un cal troian, prin care se intenționează prin contrabandă a provedea armata comună cu mai multe tunuri.

Noul institut financiar „Aurora“ din Baia mare, care își va începe activitatea cu ziua de 1 Ianuarie 1907, a pricinuit nopți nedormite conducătorilor populației maghiare din acel oraș. Dr. Ajtay Gabor publică în ziarul „Nagybánya“ sub titlul „Un nou institut financiar“ un articol în care își exprimă scrupulele sugerate prin inițierea „Aurorii“ și în același timp critică gestiunea greoaie a băncii maghiare din acel oraș. Reproducem din numitul articol câteva pasaje:

„Și-a dat cineva cont de faptul și consecințele inițierii unui nou institut financiar în Baia mare?... Lucrul acesta interesează foarte mult orașul nostru, deoarece banca ce se inițiază este de colorit național român, ceea ce are importanță atât politică cât și socială...

Dacă acest institut are drept de existență și împrejurările îi vor fi favorabile, el va face concurență institutelor existente și nu va face economie cu forța ianatică inherentă devizelor naționaliste, căutând a-și întinde cercul de activitate al afacerilor cât mai mult. El va fi un *cultivator permanent al îmbogățirii și întăririi naționalității române, un centru al tuturor tendințelor naționaliste și rezervor public al tuturor mișcărilor ce poartă masca culturală.*

Regretăm că la acest loc nu putem să discutăm cu deplină sinceritate și francheță importanța cea mare a chestiunii, deoarece ar trebui să intrăm pe terenul politic (ziarul din Baia Mare neavând cauză, nu poate trata chestiuni politice. — Red.) Dar tocmai de aceea cu atât mai insistent trebuie să atragem atențiunea cercurilor noastre conducătoare asupra faptului inițierii noului institut...“

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Cetatea orbilor.

De
Carmen Sylva.

Sub modestul aspect al unui servitor un tânăr care abia își făcuse serviciul militar, sosi la mine acum câțiva ani. Cunoștea stenografia și, ca comerciant instruit, vorbia mai multe limbi. L'am angajat pentru a-mi ușura puțin munca mânilor, să-mi copieze manuscrisele de tipărit și mai ales fiindcă putea să-mi fie de mare ajutor în multe chestiuni de afaceri. Atunci el voia să se însoare și de aceea primise această slujbă ce părea mai pe jos de aptitudinile sale; o primise și din cauză că era pe lângă mine; aflase, că pe lângă mine, un om putea să muncească mult și tot odată putea să facă mult pentru aproapele.

În curând crude lovituri ale soartei căzură asupra lui, una după alta.

Pierderea primului său copil, a nevastei și a mamei s'au succedat în scurt

*) Articolul acesta s'a scris de către regina României cu prilejul întemeierii azilului pentru orbi din București, numit „Vatra luminoasă“ și care este destinat a deveni cu timpul un „oraș al orbilor“.

timp, astfel că tinărul ajunsese a fi copleșit de durere și într'o nenorocire adâncă.

În toate durerile mari n'am găsit alt sprijin decât munca pentru a suferi ceea ce ție scris să suferi.

Mă gândii, că pentru a-l face să poată răbda greutatea oribilei singurătăți, nu era alt mijloc mai bun de cât de a-l încărca cu lucru. El lucra deja pentru orbi.

În timpul acela auziam vorbindu-se despre invenția lui Novak pentru orbi. Adusei îndată mașini, căci de mult mă ocupam de a veni într'ajutor orbilor din țara mea și din afară, în alt mod de cât s'a făcut până acum. Găsim mai ales, că nu se cere destul dela creeri, ci se cere prea mult dela mâinile lor, cari, din această cauză amorteșc și nu mai pot sluji cu siguranță ca ochi, când sunt uzate printr'o muncă brutală.

Mașina nu răspunde așteptărilor mele nici reputației ei; adusei alta din America. O mașină de tipărit, greoaie și scumpă, care costa 3000 de lei adusă la destinație: era atât de ostentivă, în cât volnicul tinăr nu putea să lucreze cu dansa mai mult decât trei ceasuri pe zi, căci trebuia să tipărească cu picioarele pe plăci de zinc, ceea ce apucase cu mâinile.

De altmintelega tot era mai bine de cât cu unealta de fier, cu care nu poți produce decât o singură carte de-odată.

Monske a scris lucrarea mea, *Les pensées d'une Reine* (Gândurile unei regine) pentru o amică a mea, care este surdă și orăbă, și multe alte cărți germane. Găsim că rezultatul era insuficient față de enorma sumă de muncă ce se cheltuia, dar eram fericită că tipărirea înlesnise reproducția mai multor exemplare. Astfel Monske a tipărit o serie întreagă de cărți cari merseră în toate părțile lumii. Dar nu eram satisfăcută; totuși priveam munca ca fiind prea mare față cu rezultatul.

În acel moment ajutorul îmi sosi într'un mod minunat.

Inauguram un azil în care erau internați o sută de bătrâni. Tot umblând urmând gangurile, pe când cei din spital erau deja instalați în camerele lor, câte doi în micile lor camere, trecui pe lângă un tinăr, care purta ochelari negri și umbra ca un orb. Întrebai ce face acest tinăr acolo. Mi-se răspunde: e orb; »Da, îmi zisei eu, dar e tinăr«. S'au interpretat cuvintele mele în sensul că trebuie să muncească și mi-s'a spus, că fusese lucrător tipograf la un director de ziar plin de inimă, care a urmat să-i plătească 200 lei pe lună, când vederea începuse să-i scadă și chiar după ce orbise. Dar ziaristul murise și nefericitul tinăr, care pe lângă nenorocirea lui, era și însurat, devenise cerșetor.

Doamnele binefăcătoare nu sunt tot-deauna agere și nu se pricep tot-deauna

la dare de ajutor. Despărțiseră pe bietu tinăr de nevastă și îl pusese cu un bătrân strein; astfel ele credeau că i au venit în ajutor.

Dar, dacă am vederea scurtă, D-zeu mi-a pus ochi în inimă pentru a vedea îndată când o ființă omenească are nevoie de un ajutor grabnic.

Chemai pe Monske, îi spusei să a-lunge cât de repede și să închirieze o casuță în care să instaleze pe nevasta lui Theodorescu și să scoată imediat pe Theodorescu din azil.

»Dar, îi zisei, să le faci toate fără întârziere, căci altfel mâne va fi mort. Am văzut pe fața lui că se stinge, că nu mai poate să și rabde nenorocirea.

Lucrurile s'au petrecut tocmai cum prorocisem și când Monske merse la Theodorescu, acesta îi zise: »Mâne nu m'ați mai fi găsit, căci m'aș fi sinucis«.

Îndată Theodorescu începu să facă corecturile paginilor, pe cari le tipărea Monske; astfel lucrau liniștit într'o mică mansardă a locuinței mele. Theodorescu își câștiga din nou pâinea zilnică, avea locuință împreună cu dragălașa lui nevastă și mulțimea zilnică lui Dumnezeu, căci era om cu frica lui Dumnezeu. Vra ne-am dus la Sinaia: Theodorescu fii trimis la băi, căci suferea de o atrofie musculară, negreșit în urma intoxicației cu plumb, boală ce lovește adese-ori pe lucrătorii tipograf.

Precum se vede d. Ajtay este foarte îngrijat, ca nu cumva Românii să se îmbogățească și să aibă un centru social și cultural în acele părți, purcezând de sigur din ideea absurdă că întărindu-se Românii, statul — slăbește. Îngrijirile lui Ajtay trebuie să fie însă un indemn mai mult, ca Românii să se grăbească a sprigini noul institut prin cumpărarea de acțiuni cât mai multe.

Asasinarea Metropolitului grec Photios din Coritza (Macedonia) a fost un bun privilegiu pentru presa grecească, de a însinua ca autorii ai omorului pe Românii Macedoneni. Infamia presei grecești a fost însă în curând dată de gol prin faptul că reprezentanții din Constantinopol ai ziarelor străine, luând informații dela forurile competente, au restabilit adevărul.

»Politische Correspondenz« află din Constantinopol, că cercurile dirigente turcești sunt hotărâte să facă lumină cât se poate mai curând în afacerea asasinării Metropolitului grec Photios dela Coritza. Contrar de ceea ce se afirma până acum, că acest omor era opera Aromânilor înscrisi la propaganda românească, scrie »P. Cor.«, se pare că asasinatul a fost făcut de *Albanezi ortodoci* din cauză că, între multe altele, Mitropolitul se opusese cu cea mai mare energie la tendința Albanezilor de a se sustrage dela influența Patriarhatului și a clerului grecesc. Acum vr'o două luni muteseriful din Koritza propusese Porții transferarea metropolitului, deoarece continuelle discordii din ținutul său erau pricinuite numai de atitudinea lui.

Situația în Turcia. Din Constantinopol se telegrafiază, că alaltăeri au plecat la Adrianopol 5 baterii de tunuri cu tragere repede, 384 cai și 16 vagoane cu muniții. Poarta afirmă că desordinele dela Kroja, în vilaetul Skutari, s'au suprimat.

Poarta află, că un mare complot revoluționar bulgar a fost descoperit la Jenidje. S'a trimis o comisiune de anchetă la fața locului. S'au făcut numeroase arestări. La Barikhane, districtul Monastir, o bandă grecească a ucis 5 bulgari și a rănit o tânără fată. Fugarii greci din Bulgaria continuă să sosească. O parte dintrînșii se opresc aici, alții își continuă călătoria mergând în Grecia.

Situația în Cuba. Președintele Palma și vicepreședintele Capot au demisionat fără a accepta cererea secretarului american de stat Taft de a face nouă alegeri sau de a aștepta convocarea noului congres. E probabil că în locul lui Palma să fie ales președintele senatorul Sanguilli.

Când ne-am întors în oraș, Monske îmi zise într'o zi: »Imi pare că Theodorescu a descoperit ceva«. Imi explică că Theodorescu își muncise gândul o vară întreagă ca să invente o mașină mai bună de tipărit, mașina noastră fiind nepractică și nepotrivindu-se pentru un orb, care n'ar fi excepțional de sănătos și de robust.

Atunci i-a venit ideea să reproducă scrisul Braille pe hârtie și să acopere un cilindru de hârtie astfel în cât tipărirea să se facă cu mare înlesnire.

Nu mai un lucrător tipograf putea să aibă o asemenea idee.

Monske se puse pe lucru și făcu încercări zi și noapte pe hârtie, pe carton, pe lemn și în fine pe metal, până când descoperirea sa nu mai datorea alt nimic ideii lui Theodorescu, decât prima inspirație, fără îndoială divină.

Intr'adevăr, când îi zisei: »Știm acum de ce Dumnezeu te-a făcut orb!« el îmi răspunse: »Acuma nu mai sunt orb!« Nevastă-sa îmi povesti, că în ziua înainte de despărțirea lor, pe când amândoi plăneau ca doi copii, șezând pe marginea patului, ea a zărit, ridicând ochii, un chip luminos cu o aureolă; a crezut că e sfânta Fecioară, (acum însă înțelege, că văzuse perii mei albi) și o voce dulce îi șoptea: »Nu vă temeți copii; veghiez eu asupra voastră.

(Va urma.)

In urma demisiunii președintelui Palma, d-l Taft a publicat o proclamațiune, prin care anunță, că ia în stăpânire guvernul, că toate autoritățile executive, municipale și provinciale vor funcționa ca și până acum, și că toate legile vor rămânea în vigoare. Proclamațiunea a făcut o eselență impresiune.

Ministrul general Lahovary și chestia grecească.

Ziarul „Conservatorul“ se ocupă în numărul său de ieri la loc de frunte cu interviul ce l'a acordat ministrul de externe român generalul Lahovary unui redactor al ziarului „Pester Lloyd“ și constată că convorbirea aceasta are un deosebit interes, căci explică în mod absolut franc și fără nici o reticență atitudinea guvernului român în conflictul cu Grecia.

Mai întâiu ministrul a arătat că Grecii cari, bucurându-se de ospitalitatea României, totuși au avut și au legături cu mișcarea grecească din Macedonia, — trebuie să plece. Este evident, că statul român nu poate tolera prezența pe teritoriul său, a unor streini, cari susțin mișcări ce se urzesc în contra Românilor.

»Expulzările Grecilor culpabili de uneltiri antiromânești sunt atât de firești, încât nu-i poate veni nimănu idea de a ne contesta acest drept de legitimă apărare. Tot atât de clar și de veridic a fost ministrul nostru de externe — scrie »Conservatorul« — când vorbind de politica pe care o duce Grecia în contra Românilor, a spus că această politică este necuminte și că strada poruncește la Atena. Intr'adevăr, este oare cuminte o politică, care nu poate decât să ridice toate popoarele din Peninsula balcanică în contra Greciei? Cum poate crede guvernul elen, că Bulgarii, Sârbii și Românii din Macedonia se vor lăsa a fi zdrobiți, anihilați, în favoarea elementului grecesc, fără a rezista unei asemenea politici prin toate mijloacele?

»Cu toate acestea, Românii n'au pus în practică lozincă »ochi pentru ochi, dinte pentru dinte! La teroarea ce răspândesc antartii greci, ei n'au răspuns încă prin formarea de bande, ci s'au mărșăluit a se plânge autorității. Ar fi fost ușor pentru statul român de a provoca și el formarea de bande, precum fac Grecii, n'a făcut-o, fiind respectuos de tratate și nevoind să contribue și el la starea de dezordine în care se află o parte din Peninsula balcanică...

»Nu era interesul Greciei de a-și instrăina singurul stat creștin al orientului european, care îi rămăsese prieten. Lovind în conaționalii din Macedonia, Grecia ne-a silit a ne pune în dușmănie cu dansa, nu putea pretinde ca noi să privim cu brațele încrucișate, cum se masacrează și se torturează Români, cari nu cer altceva decât să trăiască cu legea și cu limba lor proprie într'un stat, care le ocrotește existența lor etnică...

Programul serbărilor din Caransebeș

Iată programul serbărilor ce se vor aranja cu ocaziunea dezvoltării monumentului ridicat în orașul Caransebeș ca omagiu Majestății Sale Împăratului și Regelui apostolic Francisc Iosif I.

- 1) In 6 Octomvrie seara iluminarea festivă a orașului.
- 2) In 7 Octomvrie dela 8—10 ore serviciu divin în toate bisericile din Caransebeș.
- 3) La 10 ore și 40 de minute sosirea Alteței Sale ces. și reg. a arhiducelui Iosif. Octavian Bordan, primarul orașului Caransebeș în fruntea deputațiilor salută la gară pe înaltul oaspe.
- 4) Răspunsul Alteței Sale.
- 5) Intrarea în oraș.
- 6) La 12 oare meridiane Alteța Sa părăsește dimpreună cu suita cvartirul și pornește spre locul festivității.
- 7) Reuniunile de cântări din Caransebeș execută »Imnul regal« de Frideric Theer.
- 8) Discursul festiv al președintelui comitetului aranjator, Constantin Burdia.

9) Răspunsul Alteței Sale.

10) Primarul orașenesc primește monumentul în numele orașului.

11) Imnul lui Kőlcsey, executat de reuniunile de cântări din Caransebeș.

12) Cercle, după terminarea căruia Alteța sa se retrage la cvartir.

13) La 2 ore postmeridiane banchet festiv.

14) La 3 ore postmeridiane petrecere populară.

15) Plecarea Alteței Sale ces. și reg. a arhiducelui Iosif și a celorlalți oaspeți.

Făgărășenii la expoziția din București.

(Correspondență specială)

București, 29 Sept. n. 1906.

Sosirea Făgărășenilor la expoziția națională a dat prilej cetățenilor Bucureșteni să facă o manifestație de simpatie oaspeților din țara de unde a descălecat Negru Vodă.

Sâmbătă la amiază străzile capitalei erau pavoazate. La gara de nord au ieșit spre întâmpinarea oaspeților numeroși fruntași ai vieții publice: arhiepiscopul Calist. Botoșăneanul, Alex. Vlahuță, I. Th. Florescu, colonelul Grandea, Dr. Belciugățeanu, Al. Florescu, secretarul Ligei culturale, Nae Dumitrescu, reprezentantul ministerului instrucției publice, Sarățeanu, Nicolau, Iancu Brătescu, Pomponiu, numeroși macedo-români în frunte cu d-l Tașcu Pucearea, elevi și eleve dela școala »General Adrian« în costume naționale sub conducerea corpului profesoral etc. etc.

Au urat bună venire: I. Th. Florescu în numele comunei, Arhiepiscopul Calist. Botoșăneanul în numele clerului, Pomponiu în numele corpului didactic, Tașcu Pucearea în numele Românilor macedoneni, Nae Dumitrescu în numele ministerului de culte.

Printre excursioniștii Făgărășeni se afla un țaran cu »Virtutea militară« și »Trecerea Dunării« pe piept. Acesta a fost viu aclamat.

În numele Făgărășenilor a răspuns avocatul Dr. I. Turcu, organizatorul excursiunii și apoi părintele vicar Iacob Macaveiu.

În piața gării s'a format un cortegiu în frunte cu fanfara țaranilor din Făgărăș, condusă de Aristotel Mucea. Fanfara a executat mai multe marșuri, cari au produs pe străzile capitalei un mare entuziasm. Conducătorilor excursioniștilor li s'au oferit buchete de flori.

Fanfara Tohănenilor a cântat alternativ cu muzica militară a reg. 12 din Bărlad.

La biserica Sf. Gheorghe-Non arhiepiscopul Calist. Botoșăneanul a oficiat un »Te Deum«.

După »Te Deum« excursioniștii s'au dus la ospătaria comunală unde au prânzit.

După amiază Făgărășenii au vizitat expoziția, unde muzica Tohănenilor a executat mai multe cântece. Se adunase un public numeros, care nu se putea în de ajuns minuna de dibăcia unor țarani, cari executau pe instrumente cu multă precizie cântecele. În mijlocul publicului se afla și postilionul moș Toma din Slatina în frumosul său costum de mare ținută cu pantalică tricoloră la pălărie. Moș Toma era obiectul unei atențiuni generale. El e acum de 76 ani și ca bărbat în floarea vârstei a mânat pe o distanță oare-care caii postalionului, cu care regele Carol a venit în țară la 1866. — Era un amestec de colori ale diferitelor costume țărănești, preoțești și civile, iar figura marcantă a vicarului Macaveiu în costumul său cu șireturi roșii, forma centrul aglomerației. — Printre punctele programului excursioniștilor Făgărășeni pe lângă vizitarea orașului, expoziției, Arenelor etc. se află și excursiunea la Constanța și Sinaia. Întoarcerea se va face Vineri prin punctul Căineni.

Excursioniștii sunt găzduiți la cazarma geniului și la institutul teologic. Pe căile ferate au avut o reducere de 75%, iar fanfara călătoria gratuită. D-l Turcu s'a dovedit un abil organizator.

Din partea ministerului instrucției publice li s'a dat conducător d-l N. S. Dumitrescu, funcționar superior în minister care condusese și pe Bănățeni. D-l Dumitrescu a întâmpinat pe excursioniști la Predeal. (ap.)

ȘTIRILE ZILEI.

— 18 Septembrie v.

Distincțiune. Regele Carol a binevoit a primi Joi săptămâna trecută în audiență pe d-nii Octavian Goga și O. Tăslăuanu redactorii revistei »Luceafărul«, cari au înmănat regelui numărul jubilar al acestei reviste, dedicat precum se știe Domniei glorioase a regelui Carol. Exemplarul din »Luceafărul« predat regelui este artistic lucrat și are o copertă admirabilă, datorită mâinei maestre a d-șoarei Hortensia Cosma, logodnica poetului Goga. După audiență, d-nii Goga și Tăslăuanu au fost reținuți la dejun la castelul Peleş. Poetul Goga a avut onoarea a fi primit după prânz într'o lungă audiență de Regina Elisaveta.

O poezie a Garmen Sylvei. Un ziar vienez află din București că Regina României, ca răspuns la darul ce i-a prezentat consulul general român din Viena, d-l Lindheim, în luna Maiu trecut, a trimis consulului o poezie scrisă de mâna ei, pe pergament și având titlul »În cripta Capucinilor« (cripta bisericii călugărilor capucini unde se află mormintele familiei imperiale de Habsburg). Pe pergament este portretul defunctei împărătese Elisabeta a cărei memorie e celebrată în poezia reginei României în versuri pline de sentiment.

Protopopul Gerasim Domide din Bistriță, după cum ni-se scrie, a fost primit în ziua de 29 Septembrie în audiență la Sinaia de către regina Elisaveta a României. M. Sa s'a întreținut cu d-l protopop în modul cel mai grațios timp de peste un sfert de oră, iar la sfârșitul audienței a oferit d-lui protopop două portrete cu autograful M. Sale.

Agata Bărsescu — se desparte de scena română. Cu regretul aflăm din zărele bucureștene că marea noastră tragediană, d-șoara Agata Bărsescu se desparte de scena română definitiv cu luna Maiu anul viitor. În luna Octomvrie d-șoara Bărsescu e angajată pe un scurt ciclu de 6 reprezentațiuni la Teatrul Național din București, iar după aceasta va da și la teatrul din Craiova vre-o câteva reprezentațiuni. În luna Maiu anul viitor părăsește România luând drumul spre Lipsca și Londra, unde va debuta în câteva seri, iar apoi pleacă într'un lung turneu în America, unde secerase anul trecut adevărate triumfuri.

Reuniunea română de muzică din Sibiu a dat Sâmbătă seara al doilea și ultimul său concert la Ateneul din București. Programul a fost foarte bogat și de tot variat. Sub conducerea maestrului Herman Kirchner, Reuniunea a executat acel program cu multă artă și căldură. Multe din bucăți au fost bisate. Au fost aplaudate în deosebi d-nele Cosma și Triteanu, cărora li-s'au făcut ovății și li-s'au oferit flori din abundență. Maestrului Kirchner i-s'a oferit o coroană de lauri și stejar cu panglică tricoloră. Publicul foarte numeros în staluri și în loji a plecat dela Ateneu cu o plăcută impresie și încântat de succesul obținut. După concert li-s'a oferit coriștilor de cătră d-l ministru de culte Vlădescu un supeu.

A. S. Contesa de Flandra, sora regelui Carol al României a sosit Vineri seara la Sinaia, venind din străinătate. Alteța Sa a fost întâmpinată la Predeal de Regina Elisaveta, de principele Carol, de principesa de Schönburg și de mai mulți membri ai curții regale.

Carte de școală aprobată. Ministrul reg. ung. de culte și instrucțiunea publică a aprobat manualul »Carte de citire pentru cl. I și II gimnaziului de Virgil Onițiu, Brașov 1905, editura librăriei Ciurcu«, admitându-l spre folosire în primele două clase ale școalelor medii cu limba de propunere românească din patrie. Ordinul de aprobare s'a dat sub numărul 78,075 cu data 21 Sept. 1906.

Biserica română gr. cat. din Baia Mare se edifică cu zor. Zilele acestea după cum cetim în »Nagybánya« a fost la fața locului arhitectul din Budapesta Ludovic Iambor, membru al biroului de achitectură Iambor și Balint, spre a controla zidirea de până acuma și a da instrucțiuni necesare pentru urmarea zidirii. Numitul ziar

spune, că se lucrează cu mare zel la executarea planului, care este foarte drăguț și cu gust, iar spiritul de jertfă al credincioșilor nu cunoaște margini.

Conziliul de administrație al »Muntei de Pietate« din București s'a întrunit Sâmbătă, spre a lua ultimele decizii în vederea deschiderii instituției ce se face astăzi, Luni.

Dirigentul corului »Reuniunii de muzică din Sibiu« d-l Kirehner — scrie »Dimineața« — a fost angajat în locul dirigentului corului dela »Liedertafel« din București d-l Th. Graff, căruia i-s'a acordat de către regele Carol medalia jubilară.

»Societatea de lectură a elevilor institutului pedagogic gr. cat.« din Blaj, și-a ținut ședința de constituire în 23 Sept. a. c. declarându-se de aleși în comitet: Prezident: Toma Cocișiu ped. a. IV, Notar: Andrei Grecu ped. a. IV. Bibliotecar: David Roman ped. a. IV. V. bibliotecar: Nicolau Boer ped. a. III. Controlor: George Șuteu ped. a. II. Cassier: A. Botezan ped. a. III. Comisiunea literară: Teodor Oțâl. Prezident: Alimpu Mateica, Teodor V, Stoia din anul IV; Emanoil Muntean, Teodor Bad din anul III, Ioan Moldovan din anul II și Ioan Popp din anul I.

Comitetul fondurilor centrale școlare și de stipendii din districtul Năsăudului e convocat în ședință pe ziua de 4 Octombrie pentru a vota bugetul pe anul 1907. După cum aflăm din »Revista Bistriței« echilibrarea bugetului are oare cari dificultăți din cauza deficitului de 6730 cor. 08 fleri și a datoriei destul de considerabile, ce are de achitat. În ultima adunare a comitetului s'a ales o comisiune, care a ținut mai multe ședințe, cu scop de a studia situațiunea și a chibzui asupra deschiderii de nouă isvoare de venit. »R. B.« apelează la spiritul de armonie a tuturor membrilor.

Deschiderea stagiunii Teatrului Național care era să se facă Sâmbăta trecută, s'a amânat până Sâmbăta viitoare din cauză că costumele teatrului sunt întrebunțate la reprezentăția »Povestea Neamului« dela Arenele Romane.

Nouă expulzări de greci din România. Zilele acestea s'au făcut câteva nouă perchiții la unii greci bănuți a fi în legătură cu societatea grecească »Helenismos«. În urma acestor perchiții un grec anume Leonidas Hristea Ianache a fost expulzat Sâmbăta priu Constanța. El a fost însoțit până la Constanța de un agent al serviciului de siguranță. Un alt grec anume Ioan Nicolau, lustragiu la care s'au găsit numeroase adrese din partea societății »Helenismos« a reușit să dispară. A fost însă prins și arestat.

Cununie. Vârvoara Boroș și Emil Mureșianu învățător se vor cununa Sâmbăta în 6 Oct. st. n. 1906 la 2 oare p. m. în biserica gr. cat. din Borșa.

Stössel scos la penzie. Din Petersburg se telegrafiază că a apărut un ucuz al Țărului prin care se suspendă instrucțiunea contra generalului Stössel și se pronunță scoaterea sa la penzie.

Recunoștința Mikadului pentru eroii japonezi. Ziarul italian »Corriere dela Sera« află din Tokio: Mikado are intenția de a conferi mari distincțiuni lui Togo, Ito și Yamagata. Ito și Yamagata vor fi ridicăți la rangul de prinți, iar Togo la rangul de marchiz. Ito care se reîntoarce zilele acestea în Japonia, va înmâna împăratului demisia sa din postul de guvernator al Coreei, și-și va continua în patrie activitatea sa.

Maghiarizări de nume. Vasile Dragomir, jandarm r. u. originar din Sövényfalva (?) domiciliat în Chezdi-Vasarhely a cerut maghiarizarea numelui său în »Deák.« — Tot așa a făcut și George Vancu (Petran) de fel din Beiuș și locuitor acum în Oradea-mare. El și-a schimbat numele în Vincze.

Noua lege de imigrațiune în America. În Statele Unite s'a aplicat Vineri pentru întâia oară legea nonă de emigrațiune. După această lege, ori-ce emigrant care sosește într'un port american, trebuie să prezinte inspectorului de emigrare starea sa civilă exactă cu semnalmentele, precum și cu vârsta greutatea corporală, numărul dinților și lungimea mânilor și a picioarelor. Călătorilor de clasa I, li-se iau semnalmentele în timpul călătoriei de către personalul vaporului.

Situația în Rusia.

Din Petersburg, vine știrea că măsurile pentru îmbunătățirea soartei țăranilor anunțate prin ultimul ukaz au produs un efect favorabil. Contribuțiunile încep să se strângă în mod regulat în mai multe guvernamente. Cererile de a se cumpăra pământuri dela Băncile populare sunt numeroase.

Din guvernamentele Kostroma și Kazan sosesc însă știri grave. În circumscripția Nerechta proprietăți numeroase au fost incendiate. În circumscripția Kologriwo și Kineșina s'au produs de asemenea turburări agrare. În guvernământul Kazan situația trebuie să fie foarte gravă de vreme ce depeșile cifrate sunt cetite personal numai de directorul și de subdirectorul poliției.

— În noaptea de Joi spre Vineri armata și autoritățile civile rusești au făcut numeroase perchițiuni în toate orașele așezate lângă Prut. Jandarmii se poartă — se zice — în mod crud cu evreei, pe cari îi acuză că în zilele de sărbători ar fi făurit prin sinagoge planuri revoluționare. La Iași a sosit știrea că mai mulți evrei uciși au fost pescuiți din Prut.

O viitoare alianță sârbo-bulgară.

Acum câteva zile a apărut în »Times« un articol, în care printre rânduri se acuză Bulgaria, că ar urmări, cu prilejul actualelor manevre, o aventură politică.

Ziarul oficios bulgar »Now Wek« se formaliză foarte mult de această acuzațiune și răspunzând ziarului englez, face în numărul său de Sâmbăta următoarea declarațiune:

»Cu totul contrar imputărei, pe care, ne-o aduce Turcia cu prilejul actualelor manevre și îmbunătățirii armatei noastre noi n'am manifestat nici-odată cea mai mică dușmănie împotriva dezvoltării militare a Turciei.

»De oare-ce recunoaștem, că toți vecinii noștri au dreptul de a se interesa de soarta lor și de oare ce nu nutrim nici o intențiune dușmănoasă față de Turcia, nu suntem cătuși de puțin neliniștiți de preparativele militare demonstrative, ce se fac la granițele noastre și suntem convinși că în scurt timp însăși Turcia va recunoaște inutilitatea acestor pregătiri.

»Cu toate acestea e datoria noastră să ne pregătim pentru ori-ce caz eventual. O pricepere mai bună a intereselor ei ar fi făcut pe Poarta ca să ne facă mai bine înlesniri, decât să ne pună piedeci. Pare însă că la Constantinopol se preferă a se da atențiune mai mult inamicului comun decât intereselor comune.

»Laurii învățătorului, care se zice că în 1870 a bătut pe francezi, nu lasă să doarmă pe profesorii sârbi și bulgari. Ei voesc să facă singuri pe oamenii politici și cred, nu fără dreptate, că în școală și prin școală se poate lucra mult mai mult pentru înfrățirea atât de dorită între Serbia și Bulgaria, decât prin tratatele mari politice. De Duminecă și până ieri au fost adunați aci 160 de profesori sârbi spre a lua următoarele rezoluțiuni într'o conferință comună cu colegii lor bulgari:

»Profesorii sârbo-bulgari, pătrunși de ideea că soarta ambelor popoare vecine e atât de înlăunțuită între ele, încât existența lor din punctul de vedere istoric al unirei, este imposibilă fără o alianță politică și economică mai strânsă, recunosc de a lor datorie ca să pregătească generațiunea tânără pentru o complectă unire politică și intelectuală.

Alegerea de învățători din Râșnov.

D-l G. Proca, învățător pens. în Râșnov ne adresează următoarea scrisoare în cunoscuta chestie a alegerii de învățători ce era să se ție la Râșnov.

Onorată Redacțiune!

Față cu cele publicate în Nr. 199 a. c. în coloanele prețuitei noastre »Gazete« în chestia alegerii de învățători, ce ar fi fost să se facă în Râșnov, sub iscălitura proprie a d-lui protopop onorar și administrator protopopesc Ioan Dan, cu voia

onoratei Redacțiuni, am onoare a face următoarele constatări:

Cel care a adus odioasa afacere în publicitate nu sunt eu, ci precum se pare unul din oamenii d-lui administrator, care avea interes, ca marele public și mai ales cel din protopopiatul Branului, să fie informat în favorul d-lui administrator. Acest domn semnează P. D. Cine se ascunde sub aceste inițiale, este irrelevant. Nu sunt eu, nici cel care a trimes întâmpinarea publicată tot în coloanele »Gazetei« ca ecou la notița dată de d-l P. D. Nu sunt de identificat precum are aerul a mă bănui d-l administrator I. Dan în răspunsul domniei Sale, nici cu cel care a »dat alarma« în jurnalul »Deșteptarea«, cu toată dreptatea și obiectivitatea celor scrise acolo, în paranteză fie zis în aceeași zi în care a dat alarma și d-l P. D. în »Gaz. Trans.« Dacă fac și eu chestie de publicitate din odioasa afacere, o fac silit fiind de a răspunde pe aceeași cale, pe care am fost provocat.

Istoricul celor întâmplate e mai mult sau mai puțin cunoscut. Voiu răspunde deci numai la învinuirile ce le aduce d-l administrator I. Dan atât mie personal, cât și comitetului nostru parochial și sinodului, cari s'au identificat cu mine în chestia alegerii de învățători și aici mă voiu mărgini numai la cele esențiale și la cele de natură de a prezenta chestia în lumina sa adevărată și nu falsificată.

Controversa gravitează în jurul persoanei învățătorului N. Garoiu din Poiana Mărului, dacă acesta a avut drept să fie primit în lista candidaților sau nu și prin urmare dacă dreptatea legală în această chestie e pe partea comitetului, cu care s'a identificat și sinodul sau pe partea d-lui administrator I. Dan.

Comitetul și sinodul a exclus dintre candidați pe concurentul N. Garoiu. D-l administrator I. Dan a cercat să'l impună cu tot prețul — dar fără rezultat — și comitetului și sinodului invocând sprijinul a 2 paragrafi din regulamentul pentru organizarea școlărilor noastre primare.

Comitetul parochial a exclus dintre candidați pe învățătorul N. Garoiu în virtutea §-lui 69 al numitului regulament pentru motivul, că d-l N. Garoiu nu și-a dat mai întâi dimisia din postul ce'l ocupase ca învățător în Poiana Mărului, pentru ca să poată concura la unul din posturile vacante în Râșnov. Paragraful 70, ce'l invocă d-l administrator în favorul domniei sale și a concurentului N. Garoiu, nu are valoare, de oare-ce învățătorul N. Garoiu, după informațiile primite, a căpătat numai ulterior concessia dela Ven. Consistoriu de a putea concura și în Râșnov. În legătură trebuie să constat, că d-l administrator susține un neadevăr, când afirmă, că ar fi cetit și ar fi atras atenția comitetului asupra §-lui 70. În comitet nici pomenire n'a fost de acest paragraf și după împrejurările date, nici nu putea fi.

În sfârșit acesta este un punct, peste care ușor s'ar fi putut trece și comitetul nici n'a făcut capital din el. Altul e gravamenul, ce l-a ridicat comitetul contra concurentului N. Garoiu și care a determinat și sinodul să ia poziție atât de hotărâtă față de numitul concurent.

Acest gravamen l-a prezentat în formă de propunere concretă membrul comitetului Andrei Tret.

Membrul comitetului parochial Andrei Tret a făcut propunerea concretă, ca învățătorul Nicolae Garoiu ori îndeplinește condițiunile formale ale concursului ori nu, să fie eliminat din lista candidaților, din motivul, că numitul concurent s'a folosit cu săptămâni înainte de alegere de mijloace neiertate de corupțiune pentru câștigarea de partizani în parochia noastră atât personal cât și prin soțul său. Această propunere a membrului Andrei Tret intrată a nesocotit-o d-l administrator I. Dan, încât nici la protocol n'a voit s'o ia în special la insistența d-lui Pompiliu Dan, învățător în Zărnești și secretar perpetuu, nedespărțit și indispensabil al d-lui administrator. Și e bine să se știe, că d-l administrator I. Dan e atât de meșter și independent în îndeplinirea agendelor formale în sfera sa de competență administrativă a protopopiatului, încât nici un protocol nu e în stare să ia singur, fără intervenirea și colaborarea indispensabilă a d-lui P. Dan. Și mai departe este semnificativ, că d. P. Dan care face pe secretarul personal al d-lui administrator I. Dan, nici n'a fost de față la ședința de candidare a comitetului, precum nici n'avea drept să fie, ci numai după spargerea ședinței a fost de urgență comandat de d-l administrator și cu toate acestea nu d-l administrator, ci d-l P. Dan tălmăcea și chibzua și dicta cum se fie redactat protocolul ședinței, care avea să fie așternut Ven. Consistoriu. Întreb acum pe d-l

administrator I. Dan, care se bate cu mâna în piept și declară cu multă emfază că d-sa »ca administrator protopopesc e chemat să facă să se respecte legea și regulamentele«, (spre care scop, adaog eu, d-l administrator trebuie să și cunoască și să înțeleagă aceste legi și regulamente, pe care are pretenția să le ia în apărare), întreb pe d-l administrator, cum să împacă misiunea sa de apărător al legilor și așezămintelor noastre bisericesti cu totala nesocotire a propunerii membrului comitetului parochial A. Tret, întemeiată în dispozițiunile clare ale legilor noastre fundamentale, propunere pe care d-l administrator n'a învrednicit-o nici cu o simplă înregistrare protocolară, necum să-i dea importanța impusă de lege? Cum mai poate călări d-l administrator I. Dan pe § 70 al regulamentului pentru organizarea învățământului în școlăle populare, când concluzul congresual din anul 1878 Nr. prot. 119 enunță ca întregire și explicare la paragraful 7 p. 2 al Statutului organic următoarele:

»Ori ce alegere de funcționar bisericesc, școlar sau episcopesc, la care alesul s'a folosit direct sau indirect de mijloace nemorale spre seducerea și corumperea alegătorilor, e de a se nulifica din oficiu, respective a i-se denega aprobarea. Concurenții culpabili pentru astfel de abuzuri pentru prima dată vor fi excluși și dela candidațiune la acel post, iar în cazul repetării abuzului vor fi excluși pentru totdeauna dela candidare la ori-ce post ecleziastic.

Regulamentul parochial votat tot în congresul național bisericesc din 1878, întemeindu-se pe același principiu dispune prin analogie sub § 18 același lucru:

»Este strict oprit concurenților a influința în persoană sau prin alții cu ori-ce mijloace corumpătoare asupra alegătorilor. Constatându-se o astfel de influințare, respectivul concurent, chiar de ar și deveni ales, pe lângă aceea că i-se nimicește alegerea, nu are drept să mai concureze la același post etc.«

(Va urma.)

NECROLOG. Văd. Ana Christea Orghidan născută Corvin, după grele suferințe împărtășită fiind cu Sfintele Taine, astăzi, Luni în 1 Oct. st. n. (18 Septembrie st. v.) 1906, la oarele 9 a. m. a încetat din viață în etate de 76 de ani. Despre această dureroasă și ireparabilă pierdere încunoștiințăm pe toți consăngenii, amicii și cunoscuții răposatei. Rămășițele pământești ale scumpei decedate se vor ridica din casa recede dela biserica Sf. Nicolae din Prund (Scheiu), Mercuri în 20 Septembrie st. v. (3 Oct. n.) la oarele 3 p. m. și se vor depune spre vecinică odihnă în cimiteriul bisericei. Brașov, în 18 Septembrie. Fie-i țărană ușoara și memoria binecuvântată! — *Talnica familiei.*

ULTIME STIRI.

Craiova, 1 Oct. Ieri după prânz a sosit aici reuniunea română de cântări din Sibiu. La gară cântăreții români au fost primiți între sunetele muzicii militare de mii de cetățeni. Au vorbit primarul *Chintescu* și deputatul *Guran*. A răspuns Dr. I. *Christea*. S'a format apoi un grandios cortegiu de peste 5000 oameni. Astăzi seară reuniunea din Sibiu dă aici un concert în sala Bellevue.

Constantinopol, 1 Oct. Poarta a protestat pe lângă puteri contra numirei lui Zaimis de guvernator al Cretei.

Madrid, 1 Octombrie. În urma unei furtuni cartierele orașului Sevilla au fost inundate. Sunt mulți inecați. Linia ferată Sevilla-Cadix a fost distrusă.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor respons. interim.: Victor Branisce.

Corsete

— cele mai bune și moderne —

la B. Goldstein, Brașov strada Vămei 21.

Cursul la bursa din Viena.

Din 1 Octombrie n. 1906.

Renta ung. de aur 4%	112.45
Renta de corone ung. 4%	94.90
Impr. cail. fer. ung. in aur 3 1/2%	84.20
Impr. cail. fer. ung. in argint 4%	94.55
Bonuri rurale croate-slavone	96.—
Impr. ung. cu premii	207.50
Losuri pentru reg. Tisei si Seghedin	163.50
Renta de hartie austr. 4 1/10	98.85
Renta de argint austr. 4 1/10	98.85
Renta de aur austr. 4%	116.55
Renta de corone austr. 4%	99.10
Bonuri rurale ungare 3 1/2%	88.80
Losuri din 1860	156.50
Actii de-ale Banței ung. de credit	1776.—
Actii de-ale Banței austr. de credit	814.—
Actii de-ale Banței austro-ung.	674.46
Napoleonori.	19.09
Marci imperiale germane	117.42
London vista	240.05
Paris vista	95.40
Note italiene	95.40

Napoleonori.	19.06	19.10
Galbeni	11.20	11.40
Marci germane	117.20	117.30
Lire turcesci	21.50	21.65
Seris. fonc. Albine 5%	101.—	102
Ruble Rusesci	2 63	2 58

AVIZ.

Abcdarul scris de mine pe baza metodei sunetelor vii, carele a fost calduros apretiat prin recenzia oficiala a prof. Dr. P. Pipos, se afla de vanzare la tipografia diecezană Arad Batyany 2, cu 40 fl. exemplarul.

Tot acolo se afla si **Curs practic de limba maghiara**, care este unicul curs, care pe langa exercitiile de cetire, intuitiune si gramatica, contine si elemente din Aritmetica, Geografie, Istorie si Constitutie si costa abia 60 fl. Acolo se pot procura si celelalte scrieri ale mele.

Comlosul-mare, 12/25 Sept. 1906.

2538,1-3.

JULIU VUIA.

Cursul pietei Brasov

Din 2 Octombrie n. 1906.

Banote rom. Cump.	18.94	Vend.	18.98
Argint roman	18.80		18.84

La Tipografia si Libraria A. Muresianu, Brasov.

Important pentru vendetorii de carti prin orase si targuri este cartea de rugaciune

„Lauda lui Dumnezeu“

pentru credinciosii de religie ortodoxa romana, cuprinzand rugaciuni de dimineata si de sera, la sfanta Liturgie, la taina marturisirii, precum si la alte multe rugaciuni folosite 56 la numar pe 255 pagini, format octav mic.

Acesta carte de rugaciuni artistica legata este prima la Romani, cari pana acuma se inchinau din carti subred legate si ordinare. Acuma nu trebuie sa stam in privinta acesta mai prejos de cartile de rugaciune ale celorlalte nationalitati. Prin cartea de rugaciune „Lauda lui Dumnezeu“ s'a facut Romanilor un insemnat serviciu, caci ea este o carte de rugaciune frumoasa si se poate capeta in diferite legaturi dela mai simple pana la mai luxose si tote in pret forte moderat.

Prețurilor este:

Legatura trainica neagra si aurita cu seu fara chip sfant	Cor. b. —.90	Imit. de fildes cu catifea si inchietore	Cor. b. 2.65
Imit. de fildes in alb seu negru	1.60	" " " cu catifea si podoba mai mare	3.10
" " " cu incheietore	1.80	Vindetorii de carti primesc un rabat mai considerabil.	
" " " ou cadriu argintat si incheietore	2.10		

Tot asemenea atragem atentia publicului asupra „Cartei de rugaciune“ intocmita de protopresbiterul Calistral Coca cu aprobarea consistorului episcopesc ortodox-oriental din Cernaui, care carte format mic octav, cuprinzand asemenea tote rugaciunile nostre folosite ar fi cea mai potrivita carte de rugaciune pentru toti scolarii.

Prețul acestei cărți:

In panza neagra	cor. 1.—
" " " ceva mai luxosa	cor. 1.20
" " " format ceva mai mare	cor. 1.40

Tote acestea se pot procura prin Tipografia si Libraria A. Muresianu, Brasov, unde au sa se adreseze si vendetorii.

Telefon nr. 100.

FARMACIA la URS a lui VICTOR ROTH

Colțul Strada Hirscher și Orfanilor nr. 1, (fost Tergul Straelor în apropierea Teatrului.)

Cel mai mare depou de specialități farmaceutice

(INDIGENE ȘI STREINE.)

CREME pentru frumsete și **SĂPUNURI, PUDRE** și **PARFUMURI** franțuzești, **ARTICOLE** de toaletă. **APE MINERALE.** **Mărfuri de gumă.**

Expediție zilnic cu poșta. Proprietarul fiind mai mulți ani în București la Farmacia Brus, dă răspuns în limba română la ori ce întrebare.

41-100.

Banca Națională a României.

Situațiune sumară.

1905		1906	
10 Septembrie.	Activ	2 Septem.	9 Septem.
111.626,254	79266245 Reser. metal. aur 77121848	109.536,750	109.431,848
1.675,542	32360000 " Trate aur 32360000	688,056	677,631
54.462,412	Argint și diverse monede	90.988,684	92.948,627
24.379,999	Portofoliu Român și străin.	28.686,181	29.546,104
11.999,666	*Impr. contra efec. publice 7483800	11.999,924	11.999,924
15.153,610	" " in cont-corent 22062804	14.801,390	14.801,390
2.930,477	Fonduri publice	2.908,324	2.908,324
5.744,164	Efectele fondului de rezervă	5.769,529	5.769,938
587,547	Efect. fond. de amort. imob. și mater.	604,169	604,199
325,033	Imobile	371,126	376,831
83.207,490	Mobilier și Mașini de Imprimerie	86.509,970	86.596,270
—	Cheltueli de Administrațiune	9.087,000	8.511,500
455,924	Depozite libere	3.383,724	7.128,110
50.345,698	" " & provizorii	23.935,660	23.030,333
362.893,816	Compturi-corente	389.270,487	399.441,029
—	Compturi de valori	—	—
12.000,000	Pasiv	—	—
19.878,642	Capital	12.000,000	12.000,000
3.016,596	Fond de rezervă	21.373,442	21.373,442
242.655,950	Fondul amortis. imob. și material	3.222,588	3.222,588
1.560,783	Bilete de Bancă în circulațiune	254.794,460	260.377,640
574,355	Profituri și perderi	1.646,498	1.646,498
83.207,490	Dobânzi și beneficii diverse	636,529	713,091
—	Depozite de retras	86.509,970	86.596,270
362.893,816	" " & provizorii	9.087,000	8.511,500
—	Scomptul 5%	389.270,487	394.441,029
—	* Dobânda 5%	—	—

FISCHER & COMP. NAGYENYED Ungaria.

100 JUG CAT.

Cei mai frumoși pomi roditori.

30.000 arbori fructiferi.
1 milion plante pentru gard viu.
1 milion suete (padureti).
Arbori de promenada, tufe decorative, roze poame cu boabe etc.

Cei mai buni altai de vite.

1 1/2 milion altai de vite.
Vite europene și americane cu și fără rădăcină.
Cataloge și instrucțiune de cultivare gratis.

SCOLELE de POMI și VITE de VIE IMPREUNATE FISCHER & COMP. și M. AMBROSI.

Pentru morburile de stomac!

Celor ce prin recelă, inbuibare, mănăcări greu de mistuit, ferbiuțeli, prea reci, sau viața neregulată și-au tras un morb de stomac și anume:

Catar de stomac, cărcei, dureri, mistuire rea, se recomandă un mijloc bun de casă, probat de mai mulți ani cu efect bun

Vinul de burueni (Kräuterwein) a lui Hubert Ulrich

Vinul de burueni este preparat din burueni excelente și vindecătoare cu vin bun, întărește stomacul și organismul de mistuire al omului. Vinul de burueni delătură mistuirea rea, și ajută la formarea de sânge sănătos.

Folosirea vinului de burueni delătură morburile de stomac deja la inceput. De aceea se folosească de timpuriu. Simptome ca: dureri de cap, răgăială, grătă, slăbiciune, vomare, dispare adese-ori după folosirea a câteva sticle de vin de burueni.

Constipația și urmările ca: neastimpăr, colică, bătaie de inimă, insomnă, congestiune la ficat, splină, hemoroide, se delătură intretinând vinul de burueni. Asemenea curată din stomac materii stricăcioase prin eșirea ușoră la scaun.

Slăbiciunea, paliditatea feței, anemia, debilitatea

provin adeseori din mistuire rea și din dispoziție lănațioasă a ficatului. Persone cari pățimesc de linsa de apetit, nervositate, durere de cap, insomnie, tângese cu încetul Vinul de burueni dă impuls puterii de viață, Vinul de burueni excită apetitul, ajută mistuirea și hrănește, mișcă prefacerea substanțelor, alină nervii excitati și produce vioiciune de viață. Multime de scrisori de mulțumire confirmă acestea.

Vin de burueni se capătă în sticle à 3 cor. și 4 cor.

în farmaciile din: Brașov, Săcele, Cristian, Rășnov, Codlea, Tîntari, Helchiu, Bod, Feldiara, Ilyefalva, Uzon, Magyaros Nagypatak, Papolez, Zagon, Kovászna, Beresnyó, Seps-Szt.-György, Bölön, Nagyajta, Baroth, Miklosvár, N.-Baczon Zsombor, Darocz, Homorod, Köhalom, Ugra, Kacza, Zsiberk, Lemnek, Báránykut, Boldogvár s. Boholcz, Szásztjukos, Bethlen, Sárkány, Almásmező, Zernest, Törösvár, Vajdarece, Voila, N.-Sink, Aind, Panticu, Kézdivasárhely, Erzsébetváros, Segesvár, Nagyszoben și în tote farmaciile din orășele mici și mari din Ardeal și din țările străine. — Farmaciile din Brașov: a d-lor Heinrich G. Oberl, Victor Roth, Eugen Neustädter la „Ingerul păzitor“, Ferdinand Jekelius la „Speranța“ — Trimite și seu mai multe sticle cu prețurile originale în ori și ce localitate din Austro Ungaria.

Să se ferescă de imitație.

Cereți nume **Vin de burueni a lui Hubert Ulrich.**

Vinul de burueni al meu este mijloc secret. E compus din vin malaga 4500, spirt de vin 1000, Gliceriu 1000, Vin roșu 2000, sirop de fragi 1500, sirop de cireșe 3200, fincan, anason, rădăcina helen, rădăcini americane, rădăcini de inzian, rădăcini calmusă a. 10-0. Aceste părți constitutive se amestece.

„Gazeta Transilvaniei“ cu numărul à 10 fl. se vinde la zaraful Dumitru Pop, la tutungeria de pe parcul Rudolf și la Eremias Nepoții.